

FÒRUM SOCIAL PER L'EDUCACIÓ A CATALUNYA. MANIFEST

El Fòrum Social per l'Educació a Catalunya, manifesta:

1. QUE VOLEM UNA EDUCACIÓ EMANCIPADORA QUE IMPLIQUI A TOTHOM

Entenem l'educació com un dret universal i un bé públic, que abasta més enllà de les etapes d'escolarització formal de les persones, ja que forma una part indestriable de la vida de les ciutadanes i dels ciutadans. L'educació és una eina imprescindible en la formació integral de les persones i és, per tant, una responsabilitat col·lectiva que depassa el marc escolar i que l'administració té el deure de garantir en condicions de qualitat i d'igualtat. L'educació, a més de ser una necessitat per a l'emancipació personal i col·lectiva, és una de les condicions per fer possible una societat cohesionada, inclusiva i justa.

Així doncs, hem d'assumir una doble tasca: d'una banda, ens cal la implicació de tots els sectors socials en la millora del sistema educatiu, però, alhora, ens cal també un treball interdisciplinari entre tots els sectors i agents socials en el procés educatiu de les persones al llarg de la seva vida. I aquí fem referència a la família, l'escola, els serveis socials, els centres oberts, les entitats culturals, l'educació d'adults, els mitjans de comunicació, l'educació no formal, l'educació en el lleure, el món laboral, etc.; ningú pot defugir la seva quota de responsabilitat.

2. QUE L'EDUCACIÓ A CATALUNYA HA DE DONAR RESPOSTA ALS PROFUNDS CANVIS SOCIALS I HA DE CONTROLAR LES CREIXENTS TENDÈNCIES PRIVATITZADORES

L'actual model de globalització promou la mercantilització de l'educació i del coneixement, a través d'instàncies com l'Acord General de Comerç i Serveis que impulsen l'OMC i el BM. Assistim a una presència creixent dels interessos privats, tant als ensenyaments obligatoris, com a la Universitat i la Formació Professional. Tot això posa en perill la concepció de l'educació com a bé públic i com a dret fonamental.

Els canvis socials i de mentalitat experimentats al nostre país durant les darreres dècades han tingut repercussions en l'ensenyament. Ens referim, entre d'altres, a l'emergència de diferents models de família, a la incorporació massiva de les dones al treball remunerat, a la incompatibilitat d'horaris laborals, escolars i familiars amb les necessitats d'atenció dels infants i els joves, a les noves tecnologies, a l'augment de la immigració, a la nova concepció d'inclusió que implica la incorporació de l'alumnat amb discapacitats diverses als centres ordinaris, etc. Una sèrie de noves necessitats que no han estat acompanyades de l'atenció i els recursos necessaris que les administracions haurien hagut de posar en l'ensenyament públic, de manera que l'actual sistema educatiu a Catalunya no garanteix prou una educació de qualitat per a tothom ni la imprescindible funció de cohesió social.

Més específicament, no s'ha fet l'esforç necessari perquè la distribució dels alumnes reflecteixi la diversitat cultural i social present a la societat, sinó que s'ha permès la concentració de l'alumnat estranger i amb menys recursos en unes mateixes escoles. Un fet que dificulta una cohesió social que només és possible a través de la convivència en les mateixes aules d'alumnat de diferents procedències, nivells socials i culturals, capacitats i limitacions.

3. QUE ÉS NECESSARI UN CANVI DE MODEL EDUCATIU DEL QUAL L'ENSENYAMENT PÚBLIC EN SIGUI L'EIX VERTEBRADOR

Davant d'aquesta situació, es fa del tot imprescindible un canvi de model educatiu que garanteixi, a més de la seva funció de transmissió de la llengua i la cultura pròpia del nostre país, la funció social d'ajudar a compensar desigualtats i oferir una veritable igualtat d'oportunitats.

L'educació ha de promoure els valors que formen part del patrimoni comú de la

societat democràtica: la llibertat de consciència, la llibertat d'expressió, el respecte a la pluralitat i la diferència, el reconeixement de la diversitat cultural, afectiva i sexual, els valors no sexistes i la cultura de la pau. Reafirmem també el caràcter laic de l'escola pública, que ha de tractar la història i les característiques de les diferents religions i cosmovisions de forma aconfessional i ha d'evitar continguts i enfocaments de caràcter doctrinari o confessional, que pertanyen exclusivament a l'esfera privada de les persones, que ha de ser respectuosa amb la diversitat de creences i que n'ha d'incloure també l'absència d'elles.

Per tot això, és imprescindible que l'ensenyament públic sigui l'eix vertebrador de tot el sistema educatiu, que compti amb el necessari prestigi social per tal de convertir-se en l'opció majoritària, i s'eviti l'actual fragmentació social a l'escola. Per tot això, cal aturar la creixent privatització de l'ensenyament en tots els aspectes i cal revisar l'actual política de concerts. Cal també redefinir el concepte de "servei públic", que s'ha d'entendre com allò que pertany a la comunitat i està gestionat i supervisat democràticament.

Cal promoure les mesures adequades de prevenció del fracàs escolar, d'atenció a l'alumnat amb necessitats educatives especials a causa de l'alumnat amb discapacitats d'ordre físic, psíquic o sensorial, així com de l'alumnat superdotat, d'atenció a l'alumnat provinent de sectors socials i econòmics desfavorits i d'acolliment de l'alumnat nouvingut, amb propostes concretes d'actuació i la implicació de tots els professionals i de la resta de la comunitat educativa. Cal també la introducció de l'educació audiovisual i la presència de l'educació emocional per tal d'afavorir l'autoestima de tots i totes i la seva formació global.

Per tot això, és necessari i urgent ampliar les partides pressupostàries destinades a l'ensenyament públic, amb l'objectiu de situar la despesa educativa de Catalunya, com a mínim, al nivell de la

mitjana europea.

Finalment, les persones i organitzacions que han participat en aquest Fòrum Social per l'Educació a Catalunya, considerem que l'educació és una eina fonamental per avançar cap a una societat més justa, més igualitària i més pròspera, i que, per tant, és imprescindible que tots els sectors i agents socials s'impliquin en la consecució d'aquest objectiu.

I és per això que les persones aquí presents **ENS COMPROMETEM:**

- A lluitar per aquesta millora de la societat i, per tant, de l'educació.
- A fer propostes, des de cada àmbit, per tal d'aconseguir una educació que respongui a les necessitats de tota la població.
- A treballar de manera interdisciplinària entre els diferents sectors i agents socials.
- A implicar-nos en la consecució d'un ensenyament públic, laic, inclusiu i de qualitat que aplegui tots infants i joves de Catalunya.
- A pressionar per tal que s'elimini la fragmentació social als centres educatius, derivada de l'existència de xarxes educatives diferents i desiguals.
- A fomentar un debat plural i fluid entre les persones i agents que intervenen en el fet educatiu.

I és per tot això que les persones aquí presents **RECLAMEM a les Administracions pertinents:**

- 1.** Que vetllin per una educació universal i gratuïta, que respongui a les necessitats reals de les persones i assegurui una veritable igualtat d'oportunitats.
- 2.** Que es proporcionin les eines i els recursos necessaris per garantir una educació al llarg de tota la vida i es posin els mitjans necessaris per fer possible una oferta educativa àmplia que inclogui tots els àmbits de l'educació.
- 3.** Que es garanteixi la resposta pública a les necessitats educatives de les persones adultes amb l'adequada redefinició

de les escoles d'adults, i en concret, que es garanteixi l'atenció educativa a les persones adultes immigrades.

4. Que s'asseguri l'educació infantil pública i gratuïta de 0 a 6 anys i sigui reconeguda com un dret de tots els nens i nenes.

5. Que es treballi per adequar la vida laboral a les necessitats dels pares i mares per tal que puguin realitzar amb condicions la seva funció educativa.

6. Que es garanteixi la millora de les competències teòriques i pràctiques de tots els professionals (mestres, educadors/es socials, professors/es, pedagogs, psicòlegs, etc.) que intervenen en els processos educatius, i s'assegurin unes condicions de treball dignes per a tots i totes, a partir del primer cicle d'escola infantil.

7. Que les Administracions apostin decididament per prioritzar una xarxa pública d'educació en tots els nivells educatius i que respongui a les necessitats de totes les persones. Que es faci una revisió a fons dels criteris de concertació dels centres privats o d'iniciativa social, per tal que tots els centres que reben fons públics compleixin tots els requisits legals, socials i propis d'un servei públic. Aquells que no els complissin no haurien de rebre cap mena de subvenció pública.

8. Que les Administracions haurien de tenir com a objectiu a llarg termini que totes les escoles i els serveis educatius finançats amb diner públic siguin de titularitat pública. Per la qual cosa cal establir nous mecanismes per tal que els centres privats que tinguin una voluntat de servei públic es puguin integrar a la xarxa pública, garantint la permanència dels llocs de treball.

9. Que es posin tots els recursos humans, tècnics i materials necessaris per atendre tota la diversitat de l'alumnat i per assegurar un sistema educatiu inclusiu i una veritable igualtat d'oportunitats.

10. Que es garanteixi la laïcitat del sistema educatiu, l'educació intercultural i

coeducativa, que promogui la igualtat entre els homes i les dones, el respecte a les diferents llengües i cultures, opinions i creences, el respecte a l'orientació sexual de cada persona, que treballi per la creació d'una consciència crítica, que impulsi els valors democràtics i se suprimeixi dels plans d'estudis tot enfocament i contingut doctrinari, sexista, homòfob o racista.

11. Que s'asseguri una major inversió en tots els àmbits socials que incideixen en els processos educatius: educació d'adults, educació no formal, educació en el lleure, comunitats educatives, educació social, equipaments socioculturals, centres oberts, biblioteques, associacionisme educatiu, esports, etc. Que s'asseguri un augment substancial dels pressupostos dedicats a l'educació, que situïn la despesa del nostre país en la mitjana europea, la qual cosa implica un compromís de les Administracions a situar la despesa d'educació en un 6% del PIB, en un màxim de tres anys.

VOLEM UNA EDUCACIÓ EMANCI-PADORA

VOLEM QUE EL SABER, LA CULTURA I L'EDUCACIÓ NO SIGUIN UNA MERCADERIA MÉS, SINÓ EINES DE TRANSFORMACIÓ I MILLORA SOCIAL

VOLEM QUE AQUEST FÒRUM SIGUI UN IMPULS EN LA LLUITA PER UN SISTEMA EDUCATIU PÚBLIC, LAIC I DE QUALITAT PER A TOTHOM

UN ALTRE MÓN ÉS POSSIBLE

UNA ALTRA EDUCACIÓ ÉS NECESSÀRIA

Barcelona, 27 de febrer del 2005

